

Falska läkemedel växande industri

Förfalskade läkemedel sprids över hela världen och sätter miljontals patienters liv på spel. Och det svenska apoteksmonopolet ger inget skydd.

Det hävdar författarna till en ny bok. De vill att politiker börjar ta problemet på allvar. En mycket sofistikerad och lönsam industri vars försäljning växer dubbelt så snabbt som läkemedelsindustrins. Men man kan inte investera i den. Åtminstone inte om man har hederliga avsikter.

Det handlar nämligen om läkemedelsförfalskning — en typ av organiserad brottslighet som sällan uppmärksammas.

Stockholm Network, en europeisk tankesmedja, presenterade på tisdagen en bok om förfalskade receptbelagda läkemedel. Två av författarna, Peter J Pitts och Graham Satchwell, var på plats för att diskutera ämnet.

"En storindustri"

De vill avliva myter kring förfalskade läkemedel. En vanlig uppfattning att problemet främst handlar om privatpersoner som köper så kallade livstilsmedicin, till exempel potensmedlet Viagra, på nätet och blir lurade. Fel, hävdar författarna. I själva verket förfalskas läkemedel som är livsviktiga för stora grupper patienter. Medicinerna letar sig på olika vägar in i den legala distributionskedjan och skrivs ut till patienter. Men det handlar inte om giftiga substanser som dödar utan om mycket skickligt gjorda kopior. — Det här är en storindustri som är mycket lönsam, och man vill inte ta död på sina kunder. Eftersom det är svårt att fastställa att patienter dör av förfalskade läkemedel är det här det perfekta brottet, säger Peter J Pitts, expert på läkemedelsförfalskning, tidigare anställd på et amerikanska läkemedelsverket FDA.

De förfalskade läkemedlen går ofta inte att skilja från originalen. Förpackningar, etiketter och själva tablettorna är identiska, och det är inte säkert att ens experter kan skilja falska läkemedel från äkta.

"En tickande bomb"

De förfalskade medicinerna tillverkas ofta i fabriker i Kina, Indien och Pakistan och smugglas sedan in i EU och USA.

— Det är en internationell hälsovårdsterrorism. Den finansierar ofta annan brottslighet och även terrorism, säger Peter J Pitts.

Läkemedelsverket vill också uppmärksamma problemet och medger att apoteksmonopolet inte skyddar oss från förfalskade läkemedel.

— Det här är en jätteviktig fråga, det är en tickande bomb. Vi måste se över vår beredskap och fråga oss vad som kan göras, säger Ursula Forner, informationsdirektör på Läkemedelsverket.

FAKTA

Så här definierar Världshälsoorganisationen (WHO) förfalskade läkemedel:

En produkt som medvetet och bedrägligt är felmärkt med avseende på identitet och/eller ursprung. Förfalskade läkemedel kan innehålla korrekta eller felaktiga ingredienser, vara utan aktiva ämnen eller ha för liten mängd aktivt stoff.

WHO bedömer att mellan 8 och 10 procent av den medicin som säljs i världen är förfalskad. I en del länder är siffran så hög som 25 procent.

Till 2010 kommer andelen förfalskade läkemedel att ha fördubblats enligt WHO:s bedömning.

Den största marknaden för förfalskade läkemedel i EU:s närhet är Ryssland, där 12 procent av läkemedlen uppskattas vara förfalskade. WHO har varnat för att förfalskade läkemedel kan ta sig in i EU:s legala distributionskedja via de nya medlemsländerna i Baltikum. (TT)